

PS 55/19 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 30 augustus 2019

Inhoudsopgave	
Inhoudsopgave	2
Index gesproken personen	3
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	4
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	7
Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten mevrouw L.M. Sjouw	8
Afscheid Statenlid mevrouw F.M. Dingemans	9
Benoeming en beëdiging van burgerlid mevrouw M.J.G.P. Surminski	12
Actualiteit	13
Bespreekstuk	13
43/19 Statenvoorstel Benoeming plaatsvervangend voorzitters Provinciale Staten, voorzitters voor themabijeenkomsten, rondvraagmoment en woordvoerdersoverleggen, vertegenwoordigers van Provinciale Staten van Noord-Brabant als lid van de programmaraad van de Zuidelijke Rekenkamer en reserve vertegenwoordiger van de Algemene Vergadering van het IPO voor de Statenperiode 2019-2023	13
Stemming	13
47/19 Lijst ingekomen stukken periode 23/05/2019 t/m 12/06/2019	13
44/19 Notulen van de PS-vergadering 24/05/2019	13
45/19 Notulen van de PS-vergadering 27/05/2019	13
46/19 Notulen van de PS-vergadering 14/06/2019	13
Sluiting	14

Index gesproken personen

Arts, mw. W.M.A., 8

Cate, mw. mr. K.A.E. ten, 7, 9, 12

Dingemans, mw. mr. F.M., 11

Meijer, A.A., 10

Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M., 7

Sjouw, L.M., 9

Surminski, mw. drs. M.J.G.P., 13

Voorzitter, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. mr. K.A.E. ten Cate, griffier

Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bankers, J.P.E.	CDA	Asten
Bekker, M.A. de	Forum voor Democratie	Bergen op Zoom
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bie, E.J. de	Forum voor Democratie	Bergen op Zoom
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Bräuner, mw. G.E.A.	VVD	Veghel
Brouwers, J.F.X.M.	50PLUS	Son en Breugel
Deryckere, M.N.R.C.	CDA	Tilburg
Diemen-Vereijken, mw. F.J.H.M. van	GroenLinks	Cuijk
Dijk, mw. E. van	PvdA	Eindhoven
Dingemans, mw. F.M.	D66	Moergestel
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Duijs, F.B.G.	Forum voor Democratie	Maren-Kessel
Everling, M.J.	SP	Uden
Gremmen, R.J.	VVD	Berghem
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Vinkel
Heer, drs. ing. C. de	CDA	Eindhoven
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hendriks, C.A.	CDA	Erp
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Janssen, R.P.M.	VVD	Rosmalen
Kammen, mw. drs. P. van der	PVV	Tilburg
Karaaslan, T.	VVD	Nieuwkuijk
Kessel, mw. J.A.M. van	D66	Maarheeze
Kort, M.S.C. de	PvdA	Vught
Linden, mw. J.J. van der	GroenLinks	Oss
Logister, E.H.P.	D66	Chaaam
Ludwig, T.W.	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Manders, drs. W.J.	VVD	Gemert
Meeren, C.J.R.F. van der	Forum voor Democratie	Bergen op Zoom
Meeuwis-van Langen, mw. H.E.M.	D66	Best
Meijer, A.A.	D66	Waalwijk
Oetelaar, J.C.M. van der	Forum voor Democratie	Schijndel
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M.	VVD	Vught
Panhuizen, A.V.	VVD	Tilburg
Philippart, M.J.A.	GroenLinks	Eindhoven
Pinxteren, W.F.C. van	Lokaal Brabant	Haaren
Roeles, S.G.	Forum voor Democratie	Sint-Michielsgestel

Roijackers, mw. H.I.	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Rutjens, W.H.A.	Forum voor Democratie	's-Hertogenbosch
Scholder-Penders, mw. G.M.	VVD	Nuenen
Sjouw, mw. L.S.	D66	Geldrop
Smeulders, S.J.A.H.	PvdA	Helmond
Smolders, H.A.J.	Forum voor Democratie	Tilburg
Stoop, drs. J.W.P.	CDA	Bergen op Zoom
Swinkels, H.A.J.M.	SP	Vught
Thijssen, J.G.M.	CDA	Beers
Ven-Vogels, mw. A.J.M. van de	CDA	Beek en Donk
Vlasveld, mw. A.I.	Partij voor de Dieren	Tilburg
Vreugdenhil, ing. H.J.	ChristenUnie-SGP	Nieuwendijk
Weert, M.J.M. van	50PLUS	Helmond
Wel, ir. M.C. van der	Partij voor de Dieren	Rijsbergen
Wely, L.F.A.M. van	Forum voor Democratie	Oss
Zwart, mw. P.S.	VVD	Lage Zwaluwe

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 30 augustus 2019

Agenda

- I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda**
- II. Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten mevrouw L.M. Sjouw**
- III. Afscheid Statenlid mevrouw F.M. Dingemans**
- IV. Benoeming en beëdiging van burgerlid mevrouw M.J.G.P. Surminski**
- V. Actualiteit**
- VI. Bespreekstuk**
 - 43/19 Statenvoorstel Benoeming plaatsvervangend voorzitters Provinciale Staten, voorzitters voor themabijeenkomsten, rondvraagmoment en woordvoerders overleggen, vertegenwoordigers van Provinciale Staten van Noord-Brabant als lid van de programmaraad van de Zuidelijke Rekenkamer en reserve vertegenwoordiger van de Algemene Vergadering van het IPO voor de Statenperiode 2019-2023**
- VII. Stemming**
 - 47/19 Lijst ingekomen stukken periode 23/05/2019 t/m 12/06/2019**
 - 44/19 Notulen van de PS-vergadering 24/05/2019**
 - 45/19 Notulen van de PS-vergadering 27/05/2019**
 - 46/19 Notulen van de PS-vergadering 14/06/2019**
- VIII. Sluiting**

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 30 augustus 2019

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning, voorzitter
mw. mr. K.A.E. ten Cate, griffier

Volgens de presentielijst zijn 51 leden aanwezig, te weten: Altundal, mw. Arts, Bankers, De Bekker, Van den Berg, De Bie, Boon, mw. Bräuner, Brouwers, mw. Van Diemen-Vereijken, mw. Van Dijk, mw. Dingemans, mw. Dirken, Duijs, Everling, Gremmen, Van Hattem, De Heer, Heijmans, Hendriks, mw. De Hoon, Janssen, mw. Van der Kammen, De Kort, mw. Van der Linden, Logister, Ludwig, Manders, Van der Meeren, mw. Meeuwis-van Langen, Meijer, Van den Oetelaar, mw. Otters-Bruijnen, Panhuizen, Philippart, Van Pinxteren, Roeles, mw. Roijackers, Rutjens, mw. Scholder-Penders, mw. Sjouw, Smeulders, Stoop, Thijssen, mw. Van de Ven-Vogels, mw. Vlasveld, Vreugdenhil, Van Weert, Van der Wel, Van Wely, mw. Zwart.

Afwezig: Deryckere, Karaaslan, mw. Van Kessel, Smolders, Swinkels.

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 13.30 uur.

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik wil de bodes vragen de deuren te sluiten en open de vergadering. Ik heet u allen zeer van harte welkom in deze eerste vergadering na het zomerreces. Fijn dat u allemaal weer veilig terug bent van een naar ik hoop mooie vakantie en recesperiode. Ik heet ook welkom degenen die ons vandaag via de publieke tribune en de internetverbinding volgen. Zeer fijn dat u belangstelling toont voor de werkzaamheden van de Staten van Brabant. In het bijzonder wil ik Annemiek Vlasveld verwelkomen, terug van zwangerschapsverlof. Fijn dat u weer in ons midden terug bent.

Ik zei dat ik hoop dat iedereen een goed reces heeft gehad, maar ik weet dat dat niet voor iedereen het geval geweest is. In dat verband wil ik even zeggen dat onze collega mevrouw Surminski, oud-Statenlid en aankomend burgerlid, deze zomer afscheid heeft moeten nemen van haar man, die overleden is. Wij wensen haar veel sterkte toe met het dragen van dit verlies. Ik kan mij voorstellen dat wij in het moment van stilte waarmee ik deze vergadering gebruikelijk open, aan Ray en aan Paranka zullen denken. Ik wil u verzoeken daarbij te gaan staan.

Er wordt een moment stilte in acht genomen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaat u zitten. Ik wil de griffier vragen ons mededeling te doen van de binnengekomen berichten van verhindering.

De **griffier**: Ik heb bericht van verhindering ontvangen van de heer Deryckere, van de heer Smolders en van mevrouw Van Kessel. De heer Swinkels probeert zo snel mogelijk hier te arriveren.

De **voorzitter**: Aanvullingen vanuit de zaal?

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Ja. Vanuit de VVD is de heer Karaaslan niet aanwezig.

De **voorzitter**: Karaaslan, is genoteerd.

U hebt misschien gezien dat de vlag halfstok hangt. Het was eigenlijk de bedoeling vandaag een feestelijke vlag op te hangen omdat een van onze gemeenten 750 jaar bestaat, maar dat schuiven we op naar een volgende vergadering. We hebben dat vandaag niet gedaan, omdat een van onze medewerkers, de planoloog Henk van Dongen gisteren, bijna 65 jaar, is overleden. Dat is de reden waarom de vlag nu halfstok hangt. Ook hem herdenken wij.

Lief en leed liggen soms dicht bij elkaar. We hebben ook leuk nieuws, mooi nieuws, te melden, en dat is allereerst dat we een nieuwe, verse oma in ons midden hebben: Willemieke Arts is oma geworden van kleindochter Chloë. Ik zal straks graag iets aan je geven dat ik ook al heb kunnen geven aan Arend Meijer, die de trotse vader geworden is van Evi Anne, op 10 juli geboren. We hebben net geconstateerd dat hij er voor een jonge vader goed uitziet en goed bijgeslapen is. We wensen jullie veel geluk.

In de categorie lief en leed ook een wat minder leuk bericht over Hans Smolders. U hebt dat misschien al gelezen, want het is ook in de media al opgevallen: Hans heeft longkanker en wordt daarvoor behandeld. Hij is geopereerd en wordt nog een keer geopereerd. We hebben heel intensief contact gehad deze zomer en daarbij valt op dat Hans het zeer moedig en optimistisch allemaal ondergaat. Dat dwingt onze bewondering af, maar het moet nu allemaal nog wel gaan gebeuren. Wij zijn ook bij hem en ik zal een kaart laten rondgaan, zodat we hem allemaal met een paar woorden een hart onder de riem kunnen steken. Die kaart zullen we dan uiteraard bij hem bezorgen. Heel vervelend, maar we hopen voor hem het allerbeste.

Dan stel ik nu de agenda aan de orde. Eigenlijk bevat die geen verrassingen, in die zin dat u de agenda vooraf al hebt gehad en dat daarin geen wijzigingen zijn opgetreden. We hebben nogal wat personele kwesties vandaag, afscheid en nieuwe beëdigingen, en één voorstel dat naar het zich laat aanzien een hamerstuk kan zijn en dan wat stemmingen. Het is dus maar een korte vergadering, deze eerste na het reces, om weer een beetje in het ritme te komen, zou ik zeggen. Als u verder deze agenda wilt aannemen, stel ik voor zo van start te gaan.

Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten mevrouw L.M. Sjouw

De **voorzitter**: Allereerst is punt 2 op de agenda aan de orde en dat betreft een onderzoek naar de geloofsbrieven, de toelating en de beëdiging van een nieuw lid van Provinciale Staten, mevrouw Sjouw van de fractie van D66. Het heeft te maken met het onderwerp dat hierna aan de orde komt, het afscheid van mevrouw Dingemans. Maar nu is eerst aan de orde het onderzoek naar de geloofsbrieven van mevrouw Sjouw. Ze zijn onderzocht door een commissie uit uw Staten, conform gewoonte, bestaande uit mevrouw Arts, de heer Van Weert en de heer Hendriks. De voorzitter van die commissie, mevrouw Arts, wil ik vragen verslag uit te brengen van de door de commissie uitgevoerde werkzaamheden. Aan u het woord.

Mevrouw **Arts** (SP): Voorzitter. De door u benoemde commissie heeft de geloofsbrieven van mevrouw Sjouw onderzocht en in orde bevonden. Mevrouw Sjouw voldoet aan de voorwaarden van het lidmaatschap van Provinciale Staten en vervult volgens haar eigen opgave geen openbare betrekkingen die onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van Provinciale Staten. De commissie geeft de Staten dan ook in overweging te besluiten tot toelating van mevrouw Sjouw.

De **voorzitter**: Mag ik u, mevrouw Arts, en de andere leden van de commissie danken voor de door u verrichte werkzaamheden en uw collegae voorstellen dat de Staten het voorstel tot toelating overnemen. Wenst iemand daarover het woord of stemming? Nee, dan is aldus besloten, en wil ik de bodes vragen mevrouw Sjouw naar voren te begeleiden voor de verklaring en de belofte. Ik verzoek u allen daarbij te gaan staan.

De **griffier**: Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw **Sjouw** (D66): Dat verklaar en beloof ik.

De **voorzitter**: Van harte gefeliciteerd.

Staand applaus

De **voorzitter**: Mevrouw Sjouw wordt naar haar plaats in de zaal begeleid.

Dan is nu aan de orde het met dit punt samenhangende volgende agendapunt: het afscheid van Femke Dingemans als onze collega. Ik zal haar graag kort toespreken en daarvoor zal ik de kathedier gebruiken.

Afscheid Statenlid mevrouw F.M. Dingemans

De **voorzitter**: Femke. Je weet dat ik de toespraken bij het afscheid vaak begin met een citaat van een tekst die jij en alle collega's vaak maken aan het begin van de periode. Dan wordt gevraagd: waarom wil je dit gaan doen, wat drijft je en wat zijn je motivaties om Statenlid voor en in onze provincie te worden? Het zijn vaak mooie citaten, omdat mensen dan gedwongen worden in de kern aan te geven wat de beweegredenen zijn.

"Ik streef", schrijf je, "naar een rechtvaardige samenleving en een duurzame bescherming van de natuur. Om die reden ben ik ooit rechten gaan studeren, maar werk ik ook jarenlang als vrijwilliger bij de Dierenbescherming, en daarom ben ik sinds 2000 actief al in de politiek." Want dit hier was niet het eerste wat je hebt gedaan. Zo bezien is je overgang nu naar de Brabantse Milieufederatie in zekere zin een logische overstap. Ook daarin herkennen we de drijfveren van de zorg voor natuur en voor landschap wederom. En dat verbaast me niets. Je woont midden in de natuur, je wandelt er graag, je bent er graag en je wilt je inzetten in het politieke vak om daar bescherming en ontwikkeling aan te bieden. Dat is iets wat je ten diepste drijft, maar er is veel meer dan dat. Want dat is wel iets wat opgevallen is. De stap die je nu zet is onverenigbaar met het lidmaatschap van onze Staten, maar je blijft in Brabant actief vanuit diezelfde, diepgevoelde motivatie.

Tegelijkertijd herinneren we ons jou ook als iemand die in deze Staten haar achtergrond ook in andere zin nooit verloochend heeft: rechtsbijstand, manager van een bedrijfsbureau bij een grote organisatie, jij was ook altijd wel van de bedrijfsvoering, de beheersing, de planning & control. Ik heb van sommige leden van het griffieteam begrepen dat er ook diepe verwantschappen werden gevoeld op dat thema: hoe doen we dat goed? Dat is overigens ook helemaal niet bijzonder, in zekere zin zou je zeggen, voor iemand hier die de fractie van D66 vertegenwoordigt. Democratie is niet alleen maar met elkaar spreken, is niet alleen maar zorgen voor de kaderstellingen, het is ook bewaken van de uitvoering van het beleid. Planning & control is bij sommigen niet het meest populaire onderwerp, tegelijkertijd is het een van de kernen van het goed functioneren van een openbaar bestuur en van een democratie meer in het bijzonder. Ook dat drijft jou zeer.

Velen van ons zullen zich herinneren hoe, als de naam Duisenberg werd genoemd, vanuit de bankjes, en vaak door jou, 'Van Meenen' werd geroepen. En dat sloeg – voor degenen die dat niet hebben gevolgd – op een in de Tweede Kamer aangenomen motie, waarin een bepaalde opvatting en een bepaalde werkwijze van het invullen van de kaderstellende en de controlerende rol, met name als het om planning & control en

begroting ging, van de zijde van de Kamer werd bepleit. We hebben er al een beetje mee geoefend en misschien is het nog lang niet klaar. Ik kan mij zomaar voorstellen dat, als in de toekomst die namen hier weer worden geroepen, het Duisenberg-Van Meenen-Dingemans zal zijn, want dat laat je hier wel degelijk als een van de stenen die je hebt gelegd achter. Dat bleek ook door jouw voorzitterschap van de Programmaraad van de Zuidelijke Rekenkamer. In alle eerlijkheid zeg ik daarbij dat dat ook niet vaak een van de meest populaire posten was als er na de verkiezingen een nieuwe invulling moest worden gezocht. Toch wil ik er nogmaals ook hier op wijzen hoe wezenlijk het werk van de controlerende taak van de volksvertegenwoordiging is. Dat mag nooit ondergesneeuwd worden omdat het misschien minder sexy is, of minder media-aandacht krijgt. Het hoort wezenlijk bij uw taak en jij zult hier herinnerd worden, Femke, als iemand die dit op een voortreffelijke manier, deskundig, met een zekere aandring en stevigheid tot jouw taken rekende. Daarvoor wil ik je namens de Staten zeer hartelijk dankzeggen, je veel succes wensen in je verdere carrière en je nu uitnodigen om de bij dit afscheid gebruikelijke roemer en de bloemen hier in ontvangst nemen. Dank je wel.

Applaus

De **voorzitter**: Ik geef graag het woord aan de fractievoorzitter van D66, de heer Meijer.

De heer **Meijer** (D66): Vertrekkende Femke. Een allitererende titel voor deze inbreng. Niet toevallig, want in navolging van jouw eigen voorbeeld bevat het volgende verhaal diverse alliteraties en ik daag je uit om ze mee te tellen, zoals je ons uitgedaagd hebt destijds om een keer bij jouw betoog mee te tellen.

Vorbereiden Femke. Als Statenlid ben je zo succesvol als je het zelf wil. Door hard werken en een professionele aanpak kun je complexe dossiers terugbrengen tot de essentie. Door vervolgens een duidelijke structuur aan te brengen heb jij het mogelijk gemaakt om de PAS, de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat, de omgevingsdiensten, het Faunabeheerplan en al die andere dossiers helder te maken, in ieder geval binnen onze fractie, zodat jouw bevindingen zelfs voor de latente luisteraar goed te volgen waren. Dat staat of valt bij een gedegen en goede voorbereiding, hard werken en veel tijd en energie steken in het werk, en dat is jou zeker gegeven.

Vileine Femke. Het voordeel van een goede voorbereiding is dat het je in staat stelt om mooie verhalen te presenteren, en altijd met een meer of minder prikkelend element voor de aandachtige luisteraar. Bij een lange begrotingsbehandeling introduceerde jij een spelletje – ik zei daar zojuist al iets over – en bij dossiers met scherpe randjes en enige frictie tussen een gedeputeerde, die niet nader genoemd zal worden, en jouzelf, zocht jij naar formuleringen die precies binnen de grenzen bleven. Gecombineerd met enig pathos en een complimentje over futiliteiten gaf je de betreffende gedeputeerde een schitterende oorvijs. Met een subtiele glimlach en een stoïcijnse blik blijkt je daar goed mee weg te komen. Ik ben er jaloers op!

Verdienstelijke Femke. Het leverde je diverse resultaten op, uiteraard de campagne 'Een dumper is een stumper', waar je vanaf de campagne, vijf jaar geleden, al mee aan de slag bent geweest, maar er zijn ook resultaten waar je anderen de credits voor op liet strijken. Het buitengebied profiteert er veel van en Brabant wordt er een stukje gezonder en mooier van, en dat is waar het jou om gaat.

Niet onbelangrijk – de commissaris zei er ook al iets over – is jouw bereidheid om ook de wat minder zichtbare taken op je te nemen: de Zuidelijke Rekenkamer, het Platform Planning & Control, het penningmeesterschap van onze fractie, ook geen geringe taak, en uiteraard de begeleiding van de aanbesteding van de accountant ten slotte. Taken waar weinig animo voor is, maar waar we niet zonder kunnen.

Verbindende Femke. Als fractie hebben we enorm geprofiteerd van jouw kwaliteit van verbindingen met de diverse netwerken, van de afvaldiensten tot de omgevingsdiensten, van de directeur van de BOM tot de directeur van het BOS. Jij wist altijd wel iemand die ergens iets van af wist. En graag spreek ik vanaf deze plek met je af dat de robuuste Rolodex die in jouw bezit is, bezit blijft van de fractie. In dat kader laat je

bovendien een enorme leegte in de innige relatie tussen onze fractie en de griffie, of eigenlijk feitelijk meer het lege hart van een van de leden van de griffie, en er wordt hard gewerkt aan een therapievorm!

Fanatieke Femke. Hoewel je het goed weet te verbergen, ben je zeer competitief, en dat zeg ik niet alleen omdat je me keer op keer voorbijgestreefd bent op de kieslijst! Bij de BrabantQuiz toonde je gelukkig je ware aard ook een keer aan de wereld. We hebben er lang over gesproken en we hebben lang beraad gevoerd, maar na onophoudelijke overpeinzingen hebben we toch besloten om het filmpje vandaag niet plenair te laten zien. Maar weet dat het in ons bezit is, mocht je je ooit nog een keer verkiesbaar stellen!

Vriendelijke Femke. Niet iedereen zal weten dat jij naast een hele leuke man thuis ook nog wat extra liefde hebt. Je vertelde mij dat je, weliswaar na het eten van een maaltijd, inclusief kippenpootje, deze zomer niet de vakantie hebt gevierd zoals je hem van plan was, omdat er een kip verzorgd moest worden in de tuin. Daarnaast is er de rottweiler, een ras waar een zeer consequente opvoeding noodzakelijk is, wat goed bij jou past, en uiteraard zijn er nog al die andere dieren die we hier niet op kunnen sommen, die de rest van de Staten nog maar een keer aan jou na moet vragen, die allemaal een eigen naam hebben. Als dat geen liefde is!

Facebookloze Femke. De digitale wereld heb je nooit helemaal omarmd, maar we zijn ontzettend trots op je progressie. In de vorige fractie hebben we je geïntroduceerd met het gebruik van WhatsApp en inmiddels deel je notities via de provinciale share. Een wereld die je bewust buitensluit is de wereld van Facebook en Twitter. Het past bij je dat je die meningenmoloch negeert. Het geeft echter ook ruimte aan andere Femke Dingemansen om jouw naam online te bezoedelen met tweets over stomme poepscholen, hetgeen onderling destijds nog voor wat verwarring heeft gezorgd. Ik adviseer je sterk om daar op in te grijpen.

Vrije Femke. Na jaren van trouwe dienst is het tijd om je hart voluit te gaan volgen. Je breekt met een stabiel carrièrepad in de private sector, voor een rationeel, gestructureerd en blauw persoon ontzettend spannend. Bij de bekendmaking van je nieuwe functie vertelde je ons dat je hiermee kiest voor je passie en dat het voelt als een keuze voor vrijheid.

Fantastische Femke. Ik eindig graag met een hele diepe buiging. Je hebt de fractie en mij persoonlijk ontzettend veel diensten bewezen door je scherpe analyses, je kritische vragen, je subtiele bijsturing en je tomeloze inzet. Je bent een sparringpartner, een goalgetter, een dossiervreter en een debattijger. De fractievergaderingenvoorzitter met de ijzeren vuist gaat gemist worden.

Femke. Je staat in een prachtig rijtje van verdienstelijke D66-vrouwen aan wie jonge meisjes een voorbeeld kunnen nemen. Je bent fantastisch en we gaan je ontzettend missen. Dank je wel.

Applaus

De **voorzitter**: Het woord is aan jou, Femke.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Dank je wel, voorzitter en dank je wel Arend, voor jullie prachtige woorden. Ik word er bijna stil van, *bijna*, want ik wil nog graag iets tegen jullie zeggen. Ik sta in dit huis niet bekend om lange bijdragen en ik zal beloven vandaag niet te breken met die traditie, maar toch dank voor de gelegenheid om nog iets te zeggen in het kader van mijn afscheid van Provinciale Staten – een afscheid vroeg in deze bestuursperiode, want we zijn eigenlijk pas net gestart, maar ja, zo gaan die dingen. Soms komt er een kans voorbij die je nu eenmaal niet wilt laten lopen, want daar is het leven simpelweg te kort voor. Zo'n kans deed zich voor in 2015, toen ik lid mocht worden van Provinciale Staten namens D66 en zo'n kans deed zich dit jaar opnieuw voor toen ze een directeur zochten bij de Brabantse Milieufederatie. Gelukkig kan ik terugkijken op een heel mooie Statenperiode. Er is nu ook weer gelegenheid voor een nieuw Statenlid om aan de slag te gaan in de fractie. Liesbeth, heel veel succes en heel veel plezier!

Ik wil iedereen bedanken voor de samenwerking: mijn fractiegenoten, het college, het oude en het nieuwe college, de griffie – lang leve de griffie! –, alle medewerkers hier in huis die ons werk als Statenlid mogelijk maken, vooral ook de ambtenaren; we zien ze niet altijd, ik heb er heel veel mogen leren kennen en ze

doen ongelooflijk goed werk, toch maar even goed om dat hier nog even voor jullie te benadrukken. En ik wil alle Statenleden heel veel succes wensen, want deze bestuursperiode staan er grote uitdagingen op jullie agenda die uitnodigen tot veel beraad. Maar ja, debatteren is wel net als schommelen: het houdt je lekker bezig, maar je komt niet echt vooruit. Zelden zag ik in deze zaal mensen van mening veranderen. Ik zag heel veel mensen tégen elkaar praten, maar steeds minder mét elkaar. Ik gun jullie dan ook in deze bestuursperiode veel vrije gedachtewisselingen.

Vanuit mijn nieuwe functie bij de Brabantse Milieufederatie wil ik graag samen met alle Provinciale Statenfracties werken aan een mooi en duurzaam Brabant. Hopelijk zien we elkaar in dat kader snel weer, maar voor nu: bedankt voor de waardevolle tijd in deze Staten aan u allen. Het was een eer en een groot genoegen om Statenlid te zijn in Brabant. Dank u wel.

Applaus

De **voorzitter**: Ik zal aanstonds de vergadering even schorsen, zodat u allen ook persoonlijk nog afscheid kunt nemen van Femke. Ga dus rustig nog even zitten, want we gaan nu door met de benoeming en beëdiging van het burgerlid.

Benoeming en beëdiging van burgerlid mevrouw M.J.G.P. Surminski

De **voorzitter**: Tijdens het zomerreces heeft mevrouw Pallandt van de Partij voor de Dieren ontslag genomen als burgerlid. Ik wil dit niet beginnen zonder dat ik ook haar nog zeer wil danken voor de inspanningen hier en ik zal zorgen dat een mooi boeket bloemen bij haar thuis zal worden bezorgd, om die dank ook met meer dan woorden te onderstrepen. Dank je wel.

Na het opstappen van mevrouw Pallandt is deze openstaande vacature ontstaan en die zal worden ingevuld door onze voormalige collega Paranka Surminski. Om deze reden stel ik de toelating en de beëdiging van mevrouw Surminski als burgerlid aan de orde. Indachtig artikel 5 van het reglement van orde van Provinciale Staten Noord-Brabant 2017 is door de griffier getoetst of het kandidaat-burgerlid op grond van de voorwaarden als neergelegd in het reglement van orde toelating kan krijgen als burgerlid. Alvorens de functie van burgerlid te kunnen uitoefenen legt het burgerlid conform het reglement van orde een eed, of de verklaring of de belofte af. De griffier heeft mij verklaard dat mevrouw Surminski aan de voorwaarden voldoet. Ik neem aan dat uw Staten derhalve tot toelating kunnen besluiten. Dat blijkt het geval te zijn, dat is besloten. Dan vraag ik nu de bodes om mevrouw Surminski hier naar voren te geleiden en wil ik u wederom verzoeken daarbij te gaan staan.

De **griffier**: Ik verklaar dat ik, om tot burgerlid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw **Surminski** (Partij voor de Dieren): Dat verklaar en beloof ik.

Staannd applaus

De **voorzitter**: Ik wil u vragen weer te gaan zitten. Het is misschien goed om dan toch niet te schorsen, maar even door te gaan, want de vergadering zal naar verwachting nog maar een paar minuten duren en

dan kunnen we ruim de tijd nemen voor het afscheid van Femke en de verwelkoming van Paranka door u allen. Ik stel daarom voor agendapunt 5 nu terstond ter hand te nemen, en dat is het Statenvoorstel, bij u bekend onder 43/19. Dat betreft een aantal benoemingen, van de vicevoorzitters et cetera.

Actualiteit

Bespreekstuk

43/19 Statenvoorstel Benoeming plaatsvervangend voorzitters Provinciale Staten, voorzitters voor themabijeenkomsten, rondvraagmoment en woordvoerdersoverleggen, vertegenwoordigers van Provinciale Staten van Noord-Brabant als lid van de programmaraad van de Zuidelijke Rekenkamer en reserve vertegenwoordiger van de Algemene Vergadering van het IPO voor de Statenperiode 2019-2023

De **voorzitter**: Ik wil vragen of iemand daarover bespreking wenst. Dat is niet het geval. Dan is het bij dezen vastgesteld en aangenomen en wil ik u allen zeer hartelijk feliciteren met uw benoeming. Fijn dat we nu op volle sterkte het werk van de Staten kunnen gaan vervolgen.
Dan ben ik nu bij agendapunt 6, en dat betreft de stemmingen.

Stemming

De **voorzitter**: We drukken op de bel voor het theoretische geval dat sommigen van u in de wandelgangen zijn of in de rookruimte. Dat zal niet zoveel het geval zijn, is mijn inschatting. Ik kijk even naar de griffier. Nee. Dan kunnen we door.

47/19 Lijst ingekomen stukken periode 23/05/2019 t/m 12/06/2019

De **voorzitter**: Allereerst is aan de orde de Lijst van ingekomen stukken, bij u bekend onder nummer 47/19. Het betreft de ingekomen stukken van 23 mei 2019 tot en met 12 juni 2019. Wil iemand daarover het woord, of kan ik bij acclamatie dit vaststellen? Het laatste is het geval; dan is dat gebeurd.

44/19 Notulen van de PS-vergadering 24/05/2019

De **voorzitter**: Dan is nu aan de orde de stemming over de notulen van de PS-vergadering van 24 mei, bij u bekend onder stuknummer 44/19. Wenst iemand daarover het woord? Geen stemming. Dan zijn deze vastgesteld.

45/19 Notulen van de PS-vergadering 27/05/2019

De **voorzitter**: Dan kom ik bij het stuknummer 45/19, de notulen van 27 mei. Iemand daarover stemming? Iemand daarover het woord? Dan is het bij acclamatie vastgesteld.

46/19 Notulen van de PS-vergadering 14/06/2019

De **voorzitter**: Het laatste betreft 46/19. Dat betreft de vergadering van 14 juni jl. Mag ik u voorstellen ook die bij acclamatie vast te stellen? Dat is het geval.

Sluiting

De **voorzitter**: Dan zijn we daarmee aan het einde van deze vergadering gekomen. Aan het begin van de vergadering, beste collegae, heb ik nog niets gezegd over het bijzondere jaar dat wij tegemoet gaan: het jaar waarin Brabant zal herdenken dat we 75 jaar geleden zijn bevrijd. Ik wil u nu alvast zeggen dat, mede door een motie door uw Staten unaniem aangenomen, wij op 13 september een moment van herdenken van drie gevallen Statenleden, drie omgekomen Statenleden, met u zullen gaan organiseren. Daarover krijgt u nog nader bericht. Ik hoop velen van u ook te zien op 11 september, zeg ik alvast, bij de Brabantse herdenking van de gesneuvelden in Waalre. Verder is het u niet ontgaan dat er vele activiteiten zullen zijn. Wij zullen zorgen dat u een schema krijgt, want ik weet dat het op vele plekken zeer gewaardeerd wordt als ook de leden van de Staten van Brabant zo af en toe daarbij aanwezig zullen zijn. Maar nogmaals: we zullen zorgen dat u geïnformeerd wordt over waar dat het geval zou kunnen zijn. Dat wil ik in deze eerste vergadering in dit bijzondere jaar waarin we 75 jaar bevrijding en vrijheid herdenken toch ook even tegen u gezegd hebben, voordat ik u vervolgens een heel fijn weekend wens, u op de volgende Statendag op 13 september a.s. welkom wil heten en u wil verzoeken het sprekerspasje te deponeren in de opvangbus bij de bodetafel.

Ik wil u nu uitnodigen om afscheid te nemen en te verwelkomen. Dat kan bij een drankje op het Statenveld. De vergadering is gesloten.

De voorzitter sluit om 14.04 uur de vergadering.